

SAŽETAK PRESUDE

FURCHT PROTIV NJEMAČKE OD 3. LISTOPADA 2014. GODINE ZAHTJEV BROJ 54648/09

Njemački sudovi u kaznenom postupku nisu smjeli koristiti dokaze koje su prikriiveni istražitelji pribavili poticanjem okrivljenika da počini kazneno djelo

❖ ČINJENICE

Tijekom 2007. godine, podnositelju su se obratili prikriiveni istražitelji u vezi s istragom koja se vodila protiv šest osoba osumnjičenih za preprodaju droge. Jedan od osumnjičenika bio je podnositeljev prijatelj i poslovni partner s kojim su prikriiveni istražitelji namjeravali uspostaviti kontakt preko podnositelja. U početku su simulirali interes za kupnju nekretnine, a kasnije za krijumčarenje cigareta.

Prilikom jednog od sastanaka s prikriivenim istražiteljima, podnositelj je ponudio kako će im pomoći oko uspostave kontakta s grupom ljudi koja se bavi preprodajom kokaina i amfetamina. Pri tom je istaknuo kako ne želi biti direktno povezan s preprodajom droge, ali kako će za pružene usluge zatražiti proviziju. Prikriiveni istražitelji pokazali su interes za kupnju i transport droge.

Dana 01. veljače 2008. godine podnositelj je jednom od prikriivenih istražitelja rekao kako više ne želi sudjelovati u preprodaji droge. Međutim, dva dana kasnije, 08. veljače, prikriiveni istražitelj otklonio je podnositeljeve sumnje te je podnositelj na kraju organizirao dvije kupnje droge. U međuvremenu, nadležni sud odobrio je uporabu prikriivenih istražitelja u odnosu na podnositelja.

Prilikom druge kupnje, podnositelj je uhićen, a tijekom rujna 2008. godine protiv njega je donesena osuđujuća presuda zbog preprodaje droge te mu je izrečena zatvorska kazna u trajanju od pet godina. Podnositelj nije bio prethodno osuđivan. Prilikom određivanja kazne, prvostupanjski sud je kao olakotnu okolnost uzeo činjenicu kako su podnositelja prikriiveni istražitelji poticali na počinjenje kaznenog djela zbog čega mu je izrekao relativno blagu kaznu. Podnositelj je naknadno podnio reviziju i ustavnu tužbu koje su odbijene.

Tijekom srpnja 2011. godine, nadležni sud je podnositelja otpustio s izdržavanja kazne zatvora nakon što je izdržao dvije trećine izrečene kazne.

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije podnositelj je u svom zahtjevu Sudu prigovarao kako je došlo do povrede prava na pošteno suđenje u kaznenom postupku koji se protiv njega vodio budući da su ga prikriiveni istražitelji poticali na počinjenje kaznenog djela te kako je protiv njega donesena osuđujuća presuda isključivo temeljem dokaza pribavljenih poticanjem od strane prikriivenih istražitelja.

❖ OCJENA SUDA

Sud je u ovom predmetu ispitivao dva pitanja: je li kazneni postupak protiv podnositelja bio pošten; te može li podnositelj i dalje tvrditi da je žrtva navodne povrede Konvencije u smislu članka 34. Konvencije (pravo na pojedinačni zahtjev), budući da su njemački sudovi već prethodno utvrdili kako su privatni istražitelji poticali podnositelja na počinjenje kaznenog djela te su zbog toga podnositelja otpustili s izdržavanja kazne zatvora nakon što je izdržao dvije trećine izrečene kazne.

U odnosu na prvo pitanje, Sud je ustanovio kako je mjera kojom je naložena uporaba prikrivenih istražitelja prekoračila granice pasivne istrage kriminalne aktivnosti. Mjera je zaista dovela do poticanja na počinjenje kaznenog djela na način kako je to definirano praksom Suda u smislu članka 6. Konvencije. Štoviše, nadležni sud je u kaznenom postupku protiv podnositelja upotrijebio dokaze koje su prikriveni istražitelji prikupili poticanjem na počinjenje kaznenog djela.

Prilikom donošenja zaključka da je podnositelj potican na počinjenje kaznenog djela, Sud je ustanovio kako podnositelj nije prethodno kažnjavao; kako nije postojala objektivna sumnja da se podnositelj bavi preprodajom droge; i kako ga je policija iskoristila za uspostavljanje kontakta s drugim osumnjičenikom. Nije sporno da je podnositelj bio u mogućnosti organizirati kupnju i isporuku droge. Međutim, relevantno razdoblje za utvrđivanje je li postojala objektivna sumnja da će osoba počiniti kazneno djelo započelo je u trenutku kada je podnositelju prvi put prišla policija. Važno je napomenuti kako je podnositelj jednom od prikrivenih istražitelja objasnio da više ne želi sudjelovati u prometu drogom. Usprkos tome, prikriveni istražitelj je podnositelja ponovno kontaktirao i nagovorio ga da organizira kupnju droge. Tijela nadležna za provođenje istrage takvim su ponašanjem napustila pasivnu ulogu te dovela do toga da podnositelj počini kazneno djelo.

U odnosu na drugo pitanje, Sud je odlučio ostaviti otvorenim pitanje jesu li njemački sudovi, time što su prilikom donošenja presude uzeli u obzir činjenicu kako su prikriveni istražitelji podnositelja poticali na počinjenje kaznenog djela utvrdili kako je došlo do povrede članka 6. Konvencije. Ono što je bilo važno ispitati u ovom predmetu jest jesu li njemački sudovi podnositelju osigurali odgovarajuće obeštećenje za povredu Konvencije.

Prema sudskoj praksi, članak 6. stavak 1. Konvencije zabranjuje korištenje dokaza koji su se pribavili poticanjem od strane policije. U cilju zaštite prava na pošteno suđenje, sud je dužan dokaze pribavljene poticanjem izdvojiti iz spisa predmeta ili primijeniti odgovarajuću proceduru koja će osigurati da se takvi dokazi ne izvode u kaznenom postupku. U podnositeljevom slučaju, sud je u kaznenom postupku izvodio takve dokaze te je na temelju njih donio presudu kojom je podnositelja proglasio krivim. Sud ne prihvaća da se uvjetni otpust može smatrati postupkom koji ima iste posljedice kao i izdvajanje dokaza iz spisa predmeta. Sukladno tome, Sud je utvrdio da podnositelju nije osigurano odgovarajuće obeštećenje te se i dalje može smatrati žrtvom navodne povrede Konvencije te da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

8.000,00 EUR - na ime nematerijalne štete;

8.500,00 EUR - na ime troškova postupka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.